

ΤΜΗΜΑ	ΤΜΗΜΑ ΔΕΟΠΣ - Διεθνών Ευρωπαϊκών Σπουδών	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	A. Μπιτζένης	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Πολιτική Οικονομία των Μεταρρυθμίσεων στα Μοντέλα της μετάβαση
ΩΡΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	Κατόπιν συνεννόησης με e-mail	ΕΞΑΜΗΝΟ	<i>ΔΕΣ-6ο Εξάμηνο (ΣΤ')</i> Πολιτική Οικονομία των Μεταρρυθμίσεων στα Μοντέλα της μετάβαση Bitzenis Aristeidhs <i>Διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών - ΔΕΣ-Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών & ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ Σπουδών - 6ο Εξάμηνο</i>
E-MAIL	bitzenis@uom.gr bitzenis@yahoo.com bitzenis@gmail.com	ΕΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	4^ο ΕΤΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

Bitzenis Aristeidhs

[CoMPUs](#) > E CLASS Πολιτική Οικονομία των Μεταρρυθμίσεων στα Μοντέλα της μετάβαση

<http://compus.uom.gr/INT166/index.php>

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η μετάβαση σε μια ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της αγοράς για χώρες με κεντρικά διοικούμενες οικονομίες αποτελεί μια επίπονη διαδικασία με ποικίλες πτυχές αλλά και επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο. Θα επιχειρήσουμε μία σύγχρονη, πλήρη και εμπειριστατωμένη ανάλυση των εναλλακτικών μεταρρυθμιστικών μοντέλων που μπορούν να υιοθετηθούν από χώρες που επιθυμούν να ακολουθήσουν το δρόμο του μετασχηματισμού των οικονομιών τους σε οικονομίες της αγοράς.

Η μετάβαση σε μια ανταγωνιστική και δυναμική οικονομία της αγοράς για χώρες με κεντρικά διοικούμενες οικονομίες αποτελεί μια επίπονη διαδικασία με ποικίλες πτυχές αλλά και επιπτώσεις στο κοινωνικό σύνολο. Θα αναλύσουμε τις θεωρίες της οικονομικής μετάβασης, εξετάζοντας πέντε διαφορετικά μοντέλα: θεραπεία σοκ, νεοκλασικό μοντέλο σταδιακής μετάβασης, μετακεϋνσιανό μοντέλο, σοσιαλιστικό μοντέλο της αγοράς, μη πλουραλιστικό μοντέλο του σοσιαλισμού αγοράς. Μέσα από την ανάλυση του κάθε μοντέλου φωτίζονται όλα τα επιμέρους στάδια εφαρμογής του, καθώς και στοιχεία όπως η ταχύτητα και ο ρυθμός των μεταρρυθμίσεων, η πολιτική και ιδεολογική δομή, οι αρχικές συνθήκες, η σταθεροποίηση και απελευθέρωση των τιμών, το πρόγραμμα των ιδιωτικοποιήσεων, η νομισματική και κοινωνική πολιτική και το κόστος της μετάβασης.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΠΡΟΟΔΟΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ. ΜΕΤΑ ΤΙΣ ΓΙΟΡΤΕΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ (50% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΒΑΘΜΟΥ) 40 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΣΕ 1 ΩΡΑ (ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ) ΜΕ ΑΝΟΙΚΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 50% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΒΑΘΜΟΥ. ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΑΤΟΜΙΚΕΣ ή ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΑΝΤΙ ΤΩΝ ΤΕΛΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΣΚΟΠΟΣ

Το μάθημα αυτό αποσκοπεί στο να δώσει τη δυνατότητα στο φοιτητή να κατανοήσει τις βασικές αρχές των οικονομικών της μετάβασης. Επίσης, προσπαθεί να παρέχει στους φοιτητές τα πιο σημαντικά εργαλεία και θεωρίες έτσι ώστε αυτοί να είναι σε θέση να αναλύσουν το μεταβατικό περιβάλλον μιας χώρας κυρίως από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη στο πλαίσιο της οικονομικής μεταρρύθμισης η οποία πραγματοποιήθηκε ή πραγματοποιείται στις χώρες αυτές.

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΤΟΧΟΙ

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές πρέπει να είναι στη θέση να γνωρίζουν και να έχουν κριτική αντίληψη στα ακόλουθα:

- Κατανόηση των οικονομικών της μετάβασης
- Κατανόηση του μεταρρυθμιστικού προγράμματος που έλαβε χώρα στην κεντρική και ανατολική ευρώπη, Κίνα, Ασία κτλ. στις αρχές του 1980-90.
- Ανάλυση των εναλλακτικών μοντέλων μεταρρύθμισης
- Ανάλυση του ρυθμού μεταρρύθμισης

ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΣΗΣ

Διάρκεια διδασκαλίας 13 εβδομάδες. Διάλεξη 3 ωρών ανά βδομάδα για την ανάπτυξη των εννοιών. Οι διαλέξεις θα παρέχουν στους φοιτητές μια ολοκληρωμένη εικόνα του μαθήματος και θα καθοδηγούν τη μάθησή τους. Θα συνοδεύονται επιπλέον, από κάποιες διασαφηνίσεις τυχόν αποριών που θα προκύψουν από τις παραδόσεις του μαθήματος ή από τη μελέτη, εμβάθυνση σε κάποια θέματα, λύση προβλημάτων, case studies, quizzes και ασκήσεων, ενθαρρύνοντας συγχρόνως την ανάπτυξη της ικανότητας για επικοινωνία.

ΒΑΣΙΚΟ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

Τα οικονομικά της μετάβασης: Μαραγκός Ιωάννης - Μπιτζένης Αριστείδης.
Εκδόσεις: Σταμούλης, 2007

ΠΕΤΡΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Ανάπτυξη των Βαλκανίων, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας 2000 Βόλος.

Δομή Μαθήματος

1^η ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Εισαγωγή

Η Κατάρρευση του Οικονομικού Συστήματος του Κεντρικού Σχεδιασμού. Μαραγκός-Μπιτζένης Κεφ.1
Πρόγραμμα Μετάβασης στην Οικονομία της Αγοράς. Το αναλυτικό πλαίσιο. Μαραγκός-Μπιτζένης Κεφ.2
Πρόγραμμα Μετάβασης στην Οικονομία της Αγοράς: Βήματα - Ρυθμός - Αλληλουχία και Ταχύτητα Μετάβασης
Αρχικές και Βασικές Αρνητικές Συνθήκες και το Κόστος Μετάβασης (ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3)

2^η & 3^η ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Θεραπεία Σοκ ως εναλλακτικό μοντέλο μετάβασης. (ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4)

4^η & 5^η ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ήπια Προσαρμογή και το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης (ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5)

6^η & 7^η ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Το Μετακεϋνσιανό Μοντέλο Μετάβασης στην Οικονομία της Αγοράς και η Κριτική του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ (ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6)

8^η & 9^η ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Το Σοσιαλιστικό Μοντέλο της Αγοράς: Η Πλουραλιστική Εκδοχή του Μοντέλου -Εναλλακτική Λύση του Καπιταλισμού για τις υπό Μετάβαση Οικονομίες (ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7)

10^η ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

11^η & 12^η ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Το Μη Πλουραλιστικό Μοντέλο Μετάβασης στο Σοσιαλισμό της Αγοράς: η Κινέζικη Προσέγγιση (ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8)

13^η ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Υπήρξε Όντως Ένα Βέλτιστο Μοντέλο Μετάβασης; (ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9)

Τα Οικονομικά της Μετάβασης

[ΜΑΡΑΓΚΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ](#), [ΜΠΙΤΖΕΝΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ](#)

Εκδότης: [ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΤΑΜΟΥΛΗ](#)

Χρονολογία Έκδοσης: 01 2007

ΥΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Θεραπεία Σοκ ως εναλλακτικό μοντέλο μετάβασης. Οι απότομες μεταρρυθμίσεις απαιτούσαν δημοκρατία ή πλουραλισμό;

4.1 Εισαγωγή 207

4.2 Το Μοντέλο της Απότομης Μεταρρύθμισης (Shock Therapy) - Μοντέλο Θεραπείας Σοκ 209

4.3 Η Ταχύτητα και ο Ρυθμός των Μεταρρυθμίσεων για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ 212

4.4 Πολιτική Δομή για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ 215

4.5 Ιδεολογική Δομή για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ 218

4.6 Οι Αρχικές Συνθήκες για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ 220

4.7 Σταθεροποίηση και Απελευθέρωση των Τιμών για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ 220

4.8 Πρόγραμμα Ιδιωτικοποιήσεων για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ: Αναδιάρθρωση πριν ή μετά την Ιδιωτικοποίηση; 224

4.9 Θεσμική Δομή για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ 230

4.10 Νομισματική Πολιτική και το Χρηματοοικονομικό Σύστημα για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ 234

4.11 Δημοσιονομική Πολιτική για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ 237

4.12 Το Διεθνές Εμπόριο και η Ξένη Βοήθεια για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ 239

4.13 Κοινωνική Πολιτική για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ 245

4.14 Η Αλληλουχία (Ρυθμός) των Μεταρρυθμίσεων για τους Υπέρμαχους του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ 247

4.15 Το Κόστος της Μετάβασης 249

4.16 Συμπεράσματα 250

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ήπια Προσαρμογή και το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης

5.1 Εισαγωγή 263

5.2 Το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης 264

5.3 Η Ταχύτητα των Μεταρρυθμίσεων κατά το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης 265

5.4 Η Πολιτική Δομή κατά το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης 268

5.5 Οι Αρχικές Συνθήκες κατά το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης 270

5.6 Σταθεροποίηση και Απελευθέρωση των Τιμών κατά το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης 271

5.7 Πρόγραμμα Ιδιωτικοποιήσεων κατά το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης 275

5.8 Θεσμική Αναδιάρθρωση κατά το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης 280

5.9 Νομισματική Πολιτική και Χρηματοοικονομικό Σύστημα κατά το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης 284

5.10 Δημοσιονομική Πολιτική κατά το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής

Μετάβασης 287

- 5.11 Το Διεθνές Εμπόριο και η Ξένη Βοήθεια κατά το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης 289
- 5.12 Η Κοινωνική Πολιτική κατά το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης 292
- 5.13 Η Αλληλουχία (Ρυθμός) των Μεταρρυθμίσεων κατά το Νεοκλασικό Μοντέλο Σταδιακής Μετάβασης 295
- 5.14 Το Κόστος Μετάβασης 296
- 5.15 Συμπεράσματα 296

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Το Μετακεϋνσιανό Μοντέλο Μετάβασης στην Οικονομία της Αγοράς και η Κριτική του Μοντέλου της Θεραπείας Σοκ

- 6.1 Εισαγωγή 301
- 6.2 Το Μοντέλο του Μετακεϋνσιανισμού 302
- 6.3 Η Ταχύτητα των Μεταρρυθμίσεων για τους Μετακεϋνσιανούς 307
- 6.4 Η Πολιτική Δομή για τους Μετακεϋνσιανούς 309
- 6.5 Η Ιδεολογική Δομή για τους Μετακεϋνσιανούς 311
- 6.6 Οι Αρχικές Συνθήκες για τους Μετακεϋνσιανούς 312
- 6.7 Σταθεροποίηση και Απελευθέρωση των Τιμών για τους Μετακεϋνσιανούς 313
- 6.8 Πρόγραμμα Ιδιωτικοποιήσεων για τους Μετακεϋνσιανούς 318
- 6.9 Θεσμική Αναδιάρθρωση για τους Μετακεϋνσιανούς 323
- 6.10 Νομισματική Πολιτική και Χρηματοοικονομικό Σύστημα για τους Μετακεϋνσιανούς 328
- 6.11 Δημοσιονομική Πολιτική για τους Μετακεϋνσιανούς 332
- 6.12 Διεθνές Εμπόριο και Εξωτερική Βοήθεια για τους Μετακεϋνσιανούς 334
- 6.13 Κοινωνική Πολιτική για τους Μετακεϋνσιανούς 339
- 6.14 Η Αλληλουχία (Ρυθμός) των Μεταρρυθμίσεων κατά τους Μετακεϋνσιανούς 341
- 6.15 Το Κόστος της Μετάβασης 344
- 6.16 Συμπεράσματα 344

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Το Σοσιαλιστικό Μοντέλο της Αγοράς: Η Πλουραλιστική Εκδοχή του Μοντέλου -Εναλλακτική Λύση του Καπιταλισμού για τις υπό Μετάβαση Οικονομίες

- 7.1 Εισαγωγή 347
- 7.2 Το Πλουραλιστικό Μοντέλο Μετάβασης στο Σοσιαλισμό της Αγοράς 348
- 7.3 Η Ταχύτητα των Μεταρρυθμίσεων για τους Σοσιαλιστές της Αγοράς 354
- 7.4 Η Πολιτική Δομή για τους Σοσιαλιστές της Αγοράς 357
- 7.5 Η Ιδεολογική Δομή για τους Σοσιαλιστές της Αγοράς 361
- 7.6 Οι Αρχικές Συνθήκες για τους Σοσιαλιστές της Αγοράς 362
- 7.7 Σταθεροποίηση και Απελευθέρωση των Τιμών για τους Σοσιαλιστές της Αγοράς 363
- 7.8 Πρόγραμμα Ιδιωτικοποιήσεων για τους Σοσιαλιστές της Αγοράς 368
- 7.9 Θεσμική Αναδιάρθρωση για τους Σοσιαλιστές της Αγοράς 377
- 7.10 Νομισματική Πολιτική και Χρηματοοικονομικό Σύστημα για τους Σοσιαλιστές της Αγοράς 379
- 7.11 Δημοσιονομική Πολιτική για τους Σοσιαλιστές της Αγοράς 381
- 7.12 Το Διεθνές Εμπόριο και η Ξένη Βοήθεια: Κριτική για το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα 383
- 7.13 Η Κοινωνική Πολιτική για τους Σοσιαλιστές της Αγοράς 386
- 7.14 Η Αλληλουχία (Ρυθμός) των Μεταρρυθμίσεων κατά τους Σοσιαλιστές της Αγοράς 388
- 7.15 Το Κόστος της Μετάβασης 391
- 7.16 Συμπεράσματα - Σοσιαλιστικός Παρεμβατισμός και Σοσιαλιστική Αγορά 391

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

Το Μη Πλουραλιστικό Μοντέλο Μετάβασης στο Σοσιαλισμό της Αγοράς: η Κινέζικη Προσέγγιση

- 8.1 Εισαγωγή 397
- 8.2 Μη Πλουραλιστικό Μοντέλο Μετάβασης στο Σοσιαλισμό της Αγοράς 399
- 8.3 Η Ταχύτητα των Μεταρρυθμίσεων Σύμφωνα με την Κινέζικη Προσέγγιση 402
- 8.4 Η Πολιτική Δομή του Συστήματος Σύμφωνα με την Κινέζικη Προσέγγιση 404
- 8.5 Η Ιδεολογική Δομή του Συστήματος Σύμφωνα με την Κινέζικη Προσέγγιση 409

- 8.6 Οι Αρχικές Συνθήκες του Συστήματος Σύμφωνα με την Κινέζικη Προσέγγιση 411
- 8.7 Απελευθέρωση Τιμών - Σταθεροποίηση του Προγράμματος Μετάβασης Σύμφωνα με την Κινέζικη Προσέγγιση 411
- 8.8 Πρόγραμμα Ιδιωτικοποιήσεων Σύμφωνα με την Κινέζικη Προσέγγιση 416
- 8.9 Θεσμική Αναδιάρθρωση Σύμφωνα με την Κινέζικη Προσέγγιση 422
- 8.10 Νομισματική Πολιτική και Χρηματοοικονομικό Σύστημα Σύμφωνα με την Κινέζικη Προσέγγιση 427
- 8.11 Δημοσιονομική Πολιτική Σύμφωνα με την Κινέζικη Προσέγγιση 430
- 8.12 Διεθνές Εμπόριο και Ξένη Βοήθεια Σύμφωνα με την Κινέζικη Προσέγγιση 433
- 8.13 Κοινωνική Πολιτική Σύμφωνα με την Κινέζικη Προσέγγιση 435
- 8.14 Η Αλληλουχία (Ρυθμός) των Μεταρρυθμίσεων κατά την Κινέζικη Προσέγγιση 437
- 8.15 Το Κόστος της Μετάβασης 439
- 8.16 Συμπεράσματα 439

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

Υπήρξε Όντως Ένα Βέλτιστο Μοντέλο Μετάβασης;

- 9.1 Εισαγωγή 443
- 9.2 Μια Τυπολογιστική Προσέγγιση για τη Δημιουργία του Βέλτιστου Μοντέλου Μετάβασης 446
 - 9.2.1 Οικονομικό κόστος 446
 - 9.2.2 Πολιτικό κόστος 446
 - 9.2.3 Ιδεολογικό κόστος 446
 - 9.2.4 Διεθνές κόστος 447
- 9.3 Η Επιρροή των Αρχικών Συνθηκών στο Κόστος της Μετάβασης 451
- 9.4 Η Επιρροή της Θεσμικής Δομής στο Κόστος της Μετάβασης 453
- 9.5 Επίλογος 456